

Is uw regio/stad/dorp een aantrekkelijke vestigingsplaats?

Aantrekkelijkheid zit hem in ontwikkeling en groei van een regio/stad/dorp en dat is een kwestie van competentie en competitie:

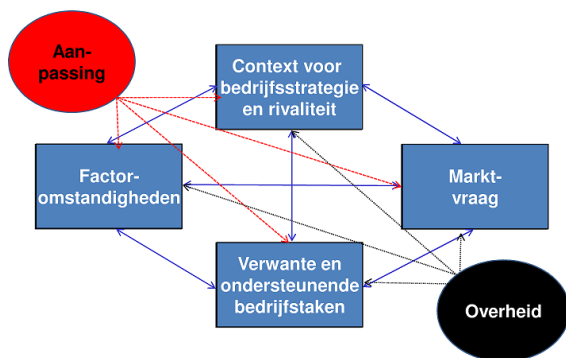
- Competentie bevat de waarden, de facts & figures die bepalen waar een regio c.q. stad of dorp staat of kan staan.
- Competitie is de bewust ingezette slagkracht van overheid en van Commerciële partijen om die competitie – in competitie met anderen – optimaal te benutten.

Aantrekkelijkheid van de regio/stad berust op vier pijlers:

- Er moeten ondernemers zijn die op de internationale markten willen en kunnen concurreren. Exportgedreven productie is de standaard.
- Bovendien werken de bedrijven duurzaam. De regio/stad blijft op die manier schoon en leefbaar.
- Bedrijven die technologisch hoogwaardige producten en diensten maken krijgen de voorkeur om zich te vestigen. Vooral als het ondernemingen zijn die hun eigen onderzoek doen, zodat innoveren, onderzoek en productie hand in hand gaan.
- De lokale autoriteiten hebben de taak te werken aan een aantrekkelijk 'ecosysteem' om blijvend aantrekkelijk vestigingsplaats te zijn door onder andere bedrijven en universiteiten bij elkaar brengen en blijvend te bouwen aan een infrastructuur waardoor mensen elkaar makkelijk en snel kunnen ontmoeten.

De regio/stad/dorp is object van talloze verlangens en idealen.

Sinds 2007 wonen wereldwijd meer dan 50% van de mensen in de stad. Het ziet er naar uit dat de stad de komende decennia steeds meer de 'motor' van onze economie zal zijn. Je weten aan te passen is hierin een sleutelbegrip.

Concurrentiekracht factoren volgens (PBL)

- Bevolkingsdichtheid
- Congestie
- Rangscore universiteiten
- Bruto regionaal product per inwoner
- Concentratie financiële diensten
- Connectiviteit lucht
- Bevolkingsomvang
- Menselijk kapitaal, wetenschap en technologie
- Onderzoek en ontwikkeling publieke sector.

Economie & Ruimte onderzoekmodel:

Met behulp van het onderzoekmodel en de vijf checklisten kunt u sneller en beter inzicht krijgen op:

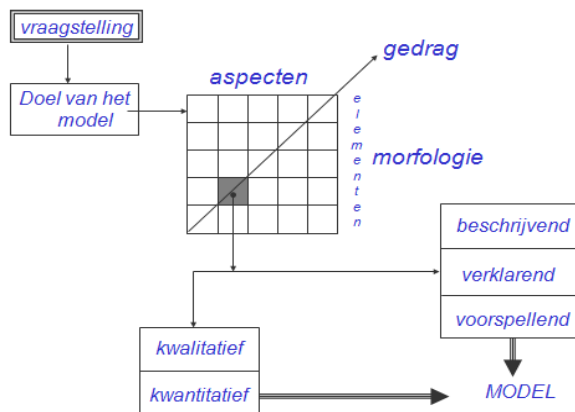
A: wat er gebeurt in uw regio/stad/dorp.

B: cultuurhistorische waarden & ruimtelijke kwaliteit van uw regio/stad/dorp.

C: bedrijvigheid in uw regio/stad/dorp.

D: aanwezige drijvende krachten waarmee uw regio/stad/dorp het verschil kan maken.

E: hoe de fysieke ruimte belemmerend kan werken op de ontwikkeling van mensen en hun organisaties in uw regio/stad/dorp.

A Onderzoeksgebied en het gebied lezen

A.1 Onderzoeksgebied

A.1.1 Regio

A.1.2 Stad en dorp

A.1.3 Deel van een stad of dorp

A.2 Lezen van de regio/stad/dorp....., Kevin Lynch,..... delen herkennen ... in onze geest tot geheel ordenen

A.2.1 **Routes:** Wegen, winkelstraten, kanalen, spoorlijnen waarlangs mensen zich verplaatsen

A.2.2 **Randen:** Overgangszones tussen water en de regio/stad/dorp

A.2.3 **Gebieden:** Regio/stad/dorp delen met eigen karakter

A.2.4 **Knooppunten:** Drukke strategische plekken waar mensen komen of activiteiten plaatsvinden – marktplaatsen, stations, etc.

A.2.5 **Herkenningstekens:** Authentieke coördinatiepunten, herdenkingspunten, kerken, architectuur

Nu er inzicht is in de opbouw van regio/stad/dorp, kunnen we, voor een kwalitatieve en/of kwantitatieve benadering van de regio/stad/dorp, kijken naar: B: Morfologie, Cultuurhistorische Eigenschappen & Ruimtelijke kwaliteit, C: Sociaal- Economische Dynamiek, D: Effecten op Gedrag

B Morfologie, Cultuurhistorische Eigenschappen & Ruimtelijke Kwaliteit

B.1 Morfologie – lagenbenadering: De Nota Ruimte (2004) gaat uit van de zogenoemde 'lagenbenadering'. De lagenbenadering is belangrijk bij het opstellen en actualiseren van ruimtelijke visies, streekplannen, structuurplannen en bestemmingsplannen. De lagenbenadering deelt de ruimte op in drie lagen:

B.1.1 De eerste, meest stabiele laag is die van de ondergrond, de daarin levende organismen en het grondwatersysteem. Veranderingen in deze laag vergen vaak eeuwen.

B.1.2 De tweede laag is die van netwerken: wegen, spoorlijnen, watergangen en infrastructuur met een tijdsdynamiek van vijftientig tot honderd jaar.

B.1.3 De derde laag is de occupatielaag (bezettingslaag), met ruimtes voor wonen, werken en recreëren. Deze laag verandert relatief snel: in perioden van tien tot veertig jaar.

Hoe langzamer de veranderingssnelheid, hoe zorgvuldiger ermee moet worden omgegaan. De aardkunde behoort tot de onderlaag en verdient dus alle aandacht. Dit wordt operationeel gemaakt met de **lagenbenadering**. Er wordt dan onder andere gekeken naar ondergrond (bodem, geomorfologie, water, ecologie en cultuurhistorie), infrastructuur, en occupatie (ruimtegebruik).

Tevens wordt aangegeven welke veranderingen plaatsvinden of zullen plaatsvinden vanuit de ruimtelijke ordening. In een typering van het landschap en de stad zijn de ruimtelijke kenmerken en kwaliteiten benoemd.

B.2 Cultuurhistorische eigenschappen: Bijvoorbeeld kerken, monumenten, grafheuvels, terpen, etc.

B.3 Ruimtelijke kwaliteit: Landschappelijke kwaliteit zoals, waterlopen, beekdalen, kreekkruggen, bossen, weilanden, etc.

C Effecten op gedrag:

Hoeverre de gebouwde omgeving mensen kan belemmeren in het vermeerderen van vermogens

C.1 De indirecte invloed van de fysieke omgeving op de mens

De belangrijkste processen en factoren waarlangs de fysieke omgeving de gezondheid en het welzijn kan beïnvloeden zijn globaal genomen de volgende:

- Stress
- Ervaren controle of invloed op de omgeving
- Sociale interactie
- Privacy
- Territorium
- Negatieve emoties (crowding/drukbeleving, agressie angst) die de fysieke omgeving kan oproepen
- Gezondheidsbevorderend gedrag
- Restoratieve effecten (ontspanning, rustgevend effecten van o.a. natuur)

C.1.1 Stress

Stress heeft korte en lange-termijn gevolgen op fysiologische processen (het immuunsysteem en daarmee de natuurlijke afweer/weerstand, de hartfrequentie e.d.), affect (gevoel en emoties) en welzijn, cognitieve vermogens en prestaties en zelfs sociaal gedrag en agressie. Het is van groot belang stressgevend factoren uit de fysieke omgeving te elimineren en stressverhelpende factoren te bevorderen.

C.1.2 Ervaren controle

Het is van groot belang mensen controle over hun situatie te geven door hun beslissingsbevoegdheid, keuzemogelijkheden en/of informatie te geven. Individuen die controle over hun situatie ervaren, zijn meer bestand ten dagelijkse besommeringen. Gebrek aan ervaren controle wordt ook geassocieerd met depressie, passiviteit, hoge bloeddruk en verlaagde afweer.

C.1.3 Privacy

Privacy blijkt van belang voor een positieve beleving voor de ruimte. Een gebrek aan privacy leidt tot een slechtere gezondheid en het kan ook de sociale interactie beïnvloeden. Als mensen de mogelijkheid hebben om zich terug te trekken, zullen ze zich sociaal gedragen.

C.1.4 Territorium:

Een eigen territorium, een eigen gebied of ruimte waar men de 'beheersing of controle' over heeft, bevordert voorspelbaarheid en stabiliteit, het geeft een gevoel van veiligheid en biedt bescherming tegen stressors in de omgeving. Ook het organiseren van sociale interacties en het uitdrukken van iemands identiteit (door middel van personalisatie) spelen een rol.

C.1.5 Negatieve emoties ('crowding')

Crowding refereert aan de negatieve gevolgen van een te hoge sociale of ruimtelijke dichtheid, zoals 'arousal' (opwinding, onrust) overload, verlies van controle, stress en agressie. Een te hoge dichtheid kan ook essentiële sociale netwerken verstoren, doordat mensen zich gaan terugtrekken of bijvoorbeeld geen persoonlijke informatie meer.

C.1.6 Restauratieve effecten

Natuurlijke omgevingen worden als rustgevender ervaren dan niet-natuurlijke omgevingen, en leiden bovendien tot sneller en meer compleet herstel van stress. Het hoeft geen fysiek contact met de natuur te zijn, ook het kijken van afbeelding van of zelfs het denken aan natuur, kan mensen rust geven.

C.1.7 Sociale interactie

Mensen hebben behoefte aan verschillende vormen van sociale interactie. Het gaat ook om het kunnen reguleren van de interacties. Er zijn sterke aanwijzingen dat sociale interactie wordt bevorderd door specifieke ruimten hiervoor te creëren. Variatie creëert keuzemogelijkheden en biedt mogelijkheid voor verschillende soorten sociale interactie.

D. Sociaal Economische Dynamiek:

Bedrijvigheid van regio/stad/dorp kijken naar prestatieskwantitatief en kwalitatief (Urban Audit, Anholt City Brand Index, Elsevier gemeente lijst Monocle, Lonely Planet, etc. In de onderstaande checklist staan de meest relevante aspecten genoemd die van belang zijn om de mate van bedrijvigheid te meten.

D.1 Marktvraag

D.1.1 Demografie:

- a Opbouw van de bevolking naar leeftijd, verhouding man en vrouw, nationaliteit en samenstelling van huishoudens

D.1.2 Kwaliteit van wonen en de leefomgeving

- p Kwaliteit van woningen
- q Criminaliteit
- r Inkomens
 - I. Inkomensverdeling/ gelijkheid
 - II. Armoede
- s Milieu
 - I. Luchtkwaliteit
 - II. Geluidshinder
 - III. Afvalverwerking
 - IV. Energieconsumptie
- t Klimaat
- u Demografie

D.1.3 Cultuur en ontspanning

- v Sport
- w Musea
- x Theater

D.2 Context voor bedrijfsstrategie en rivaliteit

D.2.1 Economische prestaties

- f Binnenlandse economie
 - I. Omvang
 - II. Groei
 - III. Welvaart
- g Internationale handel

- h Internationale Investerings
- i Werkgelegenheid
- j Prijsontwikkeling

D.2.2 Efficiëntie van het bedrijfsleven

- k Productiviteit
- l Arbeidsmarkt
 - I. Omvang
 - II. Kwaliteit arbeidspotentieel
- m Bankwezen en vermogensmarkten
- n Kwaliteit van het management
- o Ondernemersgeest en cultuur

D.3 Verwante en ondersteunende bedrijfstakken

D.4 Factoromstandigheden

D.4.1 Infrastructuur:

- a Fysieke infrastructuur (wegen, vliegvelden, enz.)
- b Technologische infrastructuur
- c Onderwijs en wetenschappelijke kennis
- d Gezondheid
- e Hotels

D.4.2 Efficiëntie van de overheid:

- y Begrotingsbeleid en houdbaarheid van de staatsschuld
- z Rol en prestaties centrale bank
- aa Centralisatie versus deregulering
- ab Effectiviteit van de wetgeving

Van bovenstaande punten moeten worden beoordeeld of ze buurt/wijk gericht zijn, stedelijk, landelijk dan wel internationaal. Een onderneming moet bepalen of de kwaliteit van een locatie daarmee voldoet aan de eisen die zij daaraan stellen en aan de ambities die zij voor de komende jaren hebben. Tevens kan aan de hand van een beoordeling bekeken worden op welke punten sommige locaties nog verbeterd dienen te worden om te kunnen voldoen aan de ambities die men voor een bepaalde regio/stad/dorp of locatie heeft.

Platform Economie & Ruimte

Het Platform 'Economie & Ruimte' (E&R) is een ontmoetingsplek voor belangrijke vertegenwoordigers en beslissingsbevoegden uit het bedrijfsleven, kennisinstellingen en overheden. Het platform richt zich op partijen die een sterk belang hebben bij een aantrekkelijke en duurzame inrichting van de leefomgeving. Zie voor informatie Voor vragen en/of opmerkingen kunt u ons bereiken via ons algemeen telefoonnummer **06-518228420** of mailen naar info@economie-ruimte.nl.

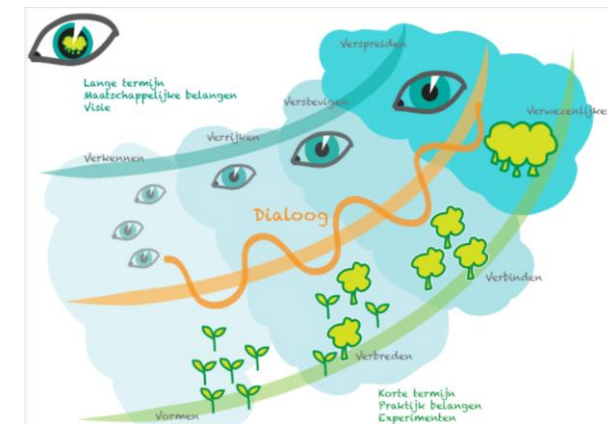
Onze hoofdsponsors

Vastgoedmarkt

the NATURAL STEP

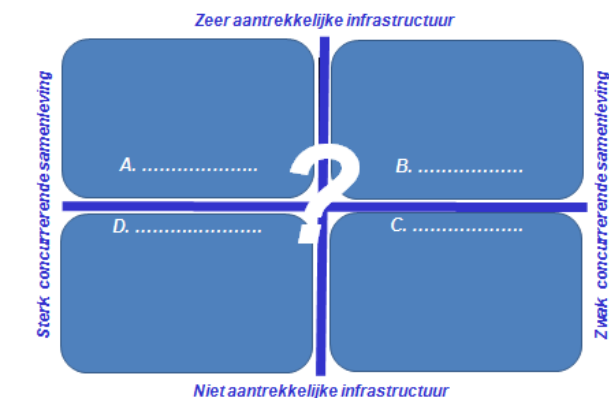
Als een economie in transitie is, is het meer dan noodzaak beter te kijken naar wat mensen doen, hun economie, wijze van besturen en hoe men bezig is met de ruimtelijke inrichting.

Hoe staat het met uw regio/stad/ dorp en welke mogelijkheden dienen zich aan? Dan gaat het over (A) bewustwording, (B) huidige realiteit, bedenken van creatieve oplossingen (C) en alles tegelijk aanpakken gaat niet, dus prioriteiten stellen (D).

Toekomstverkenning in vier scenario's

Wat zijn reële scenario's als het gaat over de toekomst van uw regio/stad/ dorp? Het begint met goed kijken wat er is

Economie & Ruimte onderzoeksmodel om zicht op de regio/stad/dorp beter te zien, te voelen, te begrijpen, doorhebben en te beschrijven.